

Jelentés az Európai Migrációs Hálózat Magyar Kapcsolattartó Pontjának XV. Nemzeti Üléséről

2015. szeptember 24. Belügyminisztérium

Az Európai Migrációs Hálózat Magyar Nemzeti Kapcsolattartó Pontja 2015. szeptember 24-én, „**A migráció külső dimenziója – a származási és tranzit országokkal való együttműködés**” címmel rendezte meg XV. Nemzeti Ülését a Belügyminisztérium épületében.

A tematikus nemzetközi konferencián nemcsak a magyar nemzeti migrációs hálózat tagjai (kormányzati és civil szervezetek, valamint a tudományos szektor képviselői, kutatók, oktatók) vettek részt, hanem az Európai Migrációs Hálózat belga, bolgár, ír, lett, luxembourgi, német, osztrák, svéd és szlovák nemzeti kapcsolattartó pontjai is képviseltették magukat.

Az ülést **Dr. Berta Krisztina**, a Belügyminisztérium Európai Unió és Nemzetközi Helyettes Államtitkára nyitotta meg. Helyettes-államtitkár asszony beszédében kiemelte, hogy a téma rendkívül aktuális, tekintettel az Európában kirajzolódó migrációs helyzetképre. A konferencia amellet, hogy alkalmat biztosít a migráció külső aspektusainak, ezen belül is a származási és tranzit országokkal való együttműködést érintő szakmai területek, aktualitások, szakértői körben történő tovább- és/vagy újratárgyalására, egyúttal hozzájárul a folyamatos szakmai eszme- és tapasztalatcseréhez. Márpedig a megfelelő és hivatkozható adatok, információk napjainkban - az Európai Unió tagállamait folyamatosan újabb kihívások elé állító trendek gyakran kiszámíthatatlan változásainak idején - felbecsülhetetlen értéket testesítenek meg.

Az **első panel** a migráció és mobilitás általános megközelítését igyekezett bemutatni. Az első előadó **dr. Lehoczki Tímea**, az EMH Magyar Kapcsolattartó Pontjának szakértője, általános jelleggel vázolta fel a migráció globális kihívásait. A világon különböző intenzitással és ütemben zajló demográfiai folyamatok, a társadalmak átalakulása szorosan összekapcsolódik a migráció jelenségével. A gazdasági, a népesedési és fejlettségi mutatók diszkrpanciáira a migráció megfelelő választ adhat, ugyanakkor ez egy összetett folyamat. Cél, hogy a migrációban részt vevő felek (migráns, illetve annak családja, a célország, valamint a származási ország) mindannyian ki tudják használni a mobilitásban rejlő pozitív hatásokat, a

Co-funded by the Asylum, Migration and Integration Fund of the European Union

negatív következményeket pedig különböző szintű párbeszédekkel és együttműködésekkel kezeljük.

Az Európai Unió migrációra és mobilitás kezelésére szolgáló, átfogó, ún. külső migrációs szakpolitikájának felépítését **dr. Vadasi Vivien**, a Belügyminisztérium migrációs osztályának osztályvezetője mutatta be. A GAMM négy pillérre (legális migráció és mobilitás elősegítése, az illegális migráció és az emberkereskedelem megelőzése, a nemzetközi védelem előmozdítása, valamint a migráció és mobilitás fejlesztési hatásainak maximalizálása) és egy széles eszköztárra épít (különböző eszköztípusok, információs, párbeszéd, illetve együttműködési típusúak), emellett pedig horizontális alapelven a migránsok központú megközelítés és a migránsok emberi jogainak tiszteletben tartása. Az eszközök közül külön kiemelésre kerültek a mobilitási partnerségek, amelyek egyik fő vezérelve a „többet többért” elv. (more for more principle)

Végezetül egy konkrét eszköz, a Bevándorlási Összekötő Tisztviselők Hálózatának (ILO) ismertetése történt meg. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal képviselőjében **dr. Szabó Gergely** a hálózatbeli munkával kapcsolatos személyes tapasztalatai mellett jellemezte az ILO hálózat előnyeit és lényegét. A harmadik országban szolgálatot teljesítő tisztviselők jelentései fontos információforrások a hazai igazgatás számára, míg személyes jelenlétük lehetővé teszi az azonnali asszisztenciát (például repülőtéri vízumellenőrzés). A hálózat jelenlegi formájában bár nem működik tovább ez év decemberétől, ugyanakkor a hálózat megújulása folyamatban van. Dr. Szabó Gergely előadásában kitért továbbá az aktuális magyar eseményekre is, számok és grafikonok segítségével vázolta fel a Magyarországot érintő migrációs hullám következményeit, a magyar hatóságok válaszlépéseit és a módosult jogszabályi környezetet.

Az általános bemutatást követően, a **második panel** révén egy átfogó képet kaphattunk a migráció és a mobilitás kapcsolatát erősíteni kívánó, konkrét regionális projektekről hazai és nemzetközi szakemberek előadásában.

A második panel első részében elsőként **dr. Lehoczki Tímea**, az EMH Magyar Kapcsolattartó Pontjának szakértője mutatta be a legrégebbi regionális migrációs dialógus, a Budapest Folyamat legújabb kezdeményezését, a Selyemút Migrációs Partnerséget. A Partnerség átfogó célja, hogy megerősítse a selyemút országai közül Afganisztán, Irak és Pakisztán migrációkezelési kapacitását. Az előadás átfogó képet adott a 2014 óta eddig megvalósított tevékenységekről, majd az egyes országok helyzetéről, kihívásairól részletesebb képet is kaphattak a résztvevők. Végül a Partnerség keretében megvalósítandó kísérleti projektek rövid bemutatása során kirajzolódott konkrét jövőbeni tevékenységek, amelyek közül a Pakisztánban az illegális migráció és az embercsempészet veszélyeit bemutatni

szándékozó szappanopera váltotta ki a legnagyobb érdeklődést a konferencia résztvevői részéről. A Selyemút Migrációs Partnerség sajátossága, hogy az uniós kezdeményezések közül egyedülként fókuszál erre a régióra, így bár az eredmények várhatóan csak hosszú távon jelentkeznek, addig is egyedülálló módon biztosít lehetőséget az Unió és a térség közötti, valamint a térségen belüli párbeszédre.

Dr. Tóttós Ágnes a 2011-ben létrehozott Prágai Folyamaton belül a 2012-16-os időszakban megvalósított Célzott Kezdeményezés két, a legális migrációt középpontba állító kísérleti projektjét mutatta be. A legális migráció az illegális migráció elleni fellépése egyik fontos eszköze, és ennek megfelelően a Magyarország vezette 2. sz. kísérleti projekt vizsgálatának fókuszában a potenciális migránsok felé történő információnyújtás, valamint az ún. „labour matching” lehetőségei álltak. A feltárt jó gyakorlatokat, kihívásokat és javaslatokat a munkavállalási migrációra, valamint a körkörös migrációra vonatkozó gyakorlati Kézikönyv rögzíti. A 6. sz. kísérleti projekt magyar és cseh közös vezetéssel térképezi fel jelenleg a hallgatói mobilitással kapcsolatos együttműködések.

Az egyes folyamatokra fókuszáló előadásokat követően **Rehó Erik**, a Svéd Migrációs Ügynökség szakértője, Svédország, mint a nemzetközi migrációs projektek egyik legaktívabb uniós állama szemszögéből ismertette e terület prioritásait. A svéd kontextus megvilágítását követően két konkrét projektet is kiemelt: a Szerbiának nyújtott támogatást a menekültügyi rendszerük fejlesztése érdekében, valamint a koszovói intézmények megerősítését a hatékony migrációkezelés érdekében, mindkettőt egy-egy közös twinning program keretében megvalósítva.

A **harmadik panel** ebéd utáni szekciójában három kiemelkedő fontosságú migrációs projekt került bemutatásra. Keletről a Fölközi-tenger irányába haladva kerültek áttekintésre a főbb projekteket, melynek első állomás a Keleti Partnerség országaival megvalósuló együttműködés volt, a második Koszovóval, míg a harmadik az EUROMED azaz a Mediterrán térség államaival megvalósuló lehetőségeket tárta fel. Magyarország az első két projekt aktív közreműködője, míg a Mediterrán térséggel kapcsolatos projekt bemutatása elengedhetetlen, hogy átfogó képet kapjunk a migráció vonatkozásában végzett legfontosabb tevékenységekről.

Elsőként **Samu István r. tábornok** a Belügyminisztérium szakmai tanácsadója, korábban pedig a határőrség később pedig az ORFK rendészeti főigazgatója tartotta meg előadását. Munkája során hatalmas munkatapasztalra tett szert a migráció vonatkozásában, amelyet a főbb magyar migrációs stratégiák kidolgozása során kiválóan tudott kamatoztatni, így előadásában a Prágai Folyamat keretében, az illegális migráció elleni küzdelemben a Keleti Partnerség országaival megvalósult gyakorlati együttműködést mutatta be.

Co-funded by the Asylum, Migration and Integration Fund of the European Union

A második előadást **Dr. Borsa Csaba r. alezredes** a Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság Határrendészeti Osztályának osztályvezetője tartotta, melyben gyakorlati tapasztalatait osztotta meg az irregulárisan tartózkodó migránsok Koszovóba történő visszatérésének elősegítése és ottani beilleszkedésük elősegítéséről, amelyet az Európai Bizottság támogatásával megvalósuló kísérleti projekt során szerzett.

A harmadik és egyben a panel utolsó felszólalója **Julien Simon** volt, aki az ICMPD program menedzsereként a nemrégiben lezárult Euro Mediterranean Migration III (EUROMED III) projektnek volt a felelőse 2012 januárjától - 2014 decemberéig, az Európai Bizottság részéről. Előadásában a Migrációs Igazgatási Folyamatot mutatta be. Illetve felvázolta az Euromed Migration IV. projekt alapjait.

A konferencia **negyedik paneljének** keretében a migrációs és fejlesztés kapcsolata került bemutatásra. A téma jelentősége abban rejlik, hogy bár egy viszonylag új kutatási területről van szó, a megváltozott migrációs trendek következtében megélenkült mobilitásnak köszönhetően egyre nagyobb figyelmet kap. A migráció és fejlesztés elméleti háttéréről először **Magdalena Majkowska-Tomkin**, az IOM budapesti irodájának vezetőjétől hallhattunk egy átfogó előadást, amelyben elmondta két egymástól elválaszthatatlan folyamatról beszélünk. Erre az egyik legjobb példa a migránsok által hazautalt összegek az otthon maradt családtagjaik számára, amiket élelmiszervásárlásra, oktatásra, egészségügyi célokra költenek, ezzel hozzájárulva nemcsak hozzátartozóik életkörülményeinek javulásához, hanem az adott ország gazdasági fejlődéséhez is. Ezt követően betekintést nyerhettünk az IOM migráció és fejlesztés területén kifejtett tevékenységébe, projektjeibe is.

A panel második előadója **Dr. Özge Bilgili**, a Maastrichti Egyetem kutatója ismertette a migráció és fejlesztés terén elért kutatási eredményeket. Tovább boncolgatva a két terület közötti szinergiákat, rámutatott, hogy a fejlődés ez esetben nem csupán gazdasági mutatókkal mérhető, hanem egyúttal emberek személyes fejlődését is jelenti. A migráció pozitív és negatív hatásait mérlegelve összességében elmondható, hogy számos olyan pozitív hatással bír, mint például a diaszpórák integráló ereje, a hazautalásokban rejlő befektetési potenciál, a hiányzó munkaerő/szaktudás pótlása, ami a származási országok és a befogadó országok számára is hasznos, ezáltal ellensúlyozva a negatív hatásokat.

A panel zárásaként, túllépve az uniós viszonylaton, nemzetközi vizekre evezve, **Dr. Tarrósy István**, a Pécsi Tudományegyetem oktatója és az Idresearch Kutatási és Képzési Kft. munkatársa nyújtott betekintést Afrika és Kína migrációra, migrációs trendekre gyakorolt hatásaiba. Napjainkban, ha migrációról van szó hajlamosak vagyunk azt csupán uniós problémaként kezelni, holott a világ számos más pontján hasonló folyamatok zajlanak. Erre a legjobb példa az afrikai migránsok egyre növekvő száma Kínában, aminek következtében

Co-funded by the Asylum, Migration and Integration Fund of the European Union

MINISTRY OF INTERIOR

Kína az Európai Unióhoz hasonló legális migrációs rendszert épített ki. Emellett Kína és Afrika egymásra gyakorolt hatása, abban is megmutatkozik, hogy Afrika egyes városai hihetetlen fejlődéseken mennek át a kínai vállalatok, befektetők egyre erőteljesebb jelenlétének köszönhetően. Mára nemcsak a kínai építészet jellegzetes motívumait magán viselő épületekkel, hanem Kínából érkező termékekkel is gyakran találkozhatunk Afrika egyes pontjain.

Végezetül, a konferenciát **Hegyes Bettina**, az EMH Magyar Kapcsolattartó Pontjának koordinátora zárta, megköszönve a kitűnő előadásokat, a hallgatóság részéről tanúsított aktív részvételt, illetve a tolmácsok egész napos kitartó munkáját. Mint mondta, az EMH által évente kétszer megrendezésre kerülő konferenciáinak legfőbb célja pontosan az, hogy kapcsolódási pontot nyújtsanak a migráció területén tevékenykedő szakemberek számára, hogy ezáltal új ismeretségre tehessenek szert, valamint feleleveníthessék régi kapcsolataikat. Ennek fényében jövőre is megrendezzük tavasszal a nemzeti, ősszel pedig a nemzetközi konferenciánkat, amelyre minden hálózati tagunkat szeretettel várjuk!